

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету систем
і засобів масової комунікації

 Оксана КИРИЛОВА

«29» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК 3-ф07-01 **Тренди публіцистичної журналістики**

шифр

і повна назва навчальної дисципліни

для здобувачів вищої освіти

вид дисципліни вибіркова

навчальний рік 2025 /2026

Розробник (-и) Павлова Алла Казимірівна, доц. каф. ЗМК, канд. філол. наук
вказати розробників: ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання

підпис

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри масової та міжнародної комунікації
Протокол від «16» червня 2025 року № 12

Ухвалено на засіданні науково-методичної ради факультету систем і засобів масової
комунікації
Протокол від «25» серпня 2025 року № 1

Опис навчальної дисципліни

Навчальний рік викладання дисципліни	Курс	Семестр	Підсумковий контроль				Індивідуальні завдання		Кредитів ECTS	Обсяг роботи студента (години)						
			екзамен	диф.залік	залік	курсова робота	форма	кількість		всього	аудиторні					самостійна робота
											всього	аудиторних лекцій	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	
2025/26	2	3		3					5	150	38	20	18			112

1. Мета дисципліни.

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів третього РВО цілісного уявлення про сучасний стан та перспективи розвитку публіцистики у глобальному медіапросторі. Дисципліна спрямована на опанування теоретичних засад і практичних навичок аналізу сучасних публіцистичних практик, жанрів і форматів, розуміння впливу цифрових технологій, штучного інтелекту та великих даних на трансформацію публіцистики, а також розвиток здатності критично оцінювати етичні, соціальні та культурні виклики, що постають перед публіцистичною журналістикою.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни.

Загальні знання з соціальних комунікацій.

3. Результати навчання за дисципліною.

№	Результати навчання за дисципліною	Номери тем
1	Здатність досліджувати суспільно-політичні проблеми, сприймати й обробляти новітню інформацію від закордонних аналітиків, розв'язувати комплексні питання у сфері публіцистики на основі системного наукового світогляду.	1,2,3,4
2	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері журналістики та забезпечувати якість виконуваних досліджень.	3,4,5
3	Вміння аргументовано просувати певну ідею, обстоювати власну думку, здійснювати фактчекінг, працювати з різними джерелами інформації та комунікувати з людьми різних поглядів підвищать компетентності медіафахівця.	1,2,3,4,6
4	Здатність інтегрувати сучасні цифрові інструменти (мультимедіа, big data, штучний інтелект) у дослідження та створення публіцистичних матеріалів, застосовуючи їх для аналізу складних суспільних явищ.	2,5,6
5	Вміння прогнозувати розвиток публіцистики та оцінювати вплив глобальних медіатрендів на суспільну комунікацію, з урахуванням культурних, політичних та етичних контекстів.	6,7

4. Структура навчальної дисципліни.

	Номер і назва теми	Кількість годин*
--	--------------------	------------------

№ п/п		лекції	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота
3 семестр						
1	Тема 1 Публіцистика в системі сучасних медіа	2	2			10
2	Тема 2 Цифрова трансформація публіцистики: нові формати і жанри	2	2			10
3	Тема 3 Тематичні кластери сучасної публіцистики: політика, економіка, культура, спорт, соціум	4	6			42
4	Тема 4 Етика, постправда та виклики достовірності у публіцистиці	2	2			10
5	Тема 5 Публіцистика і нові технології.	4	2			15
6	Тема 6 Інфотейнмент і документалістика як тренди публіцистики	2	2			10
7	Тема 7 Майбутнє публіцистики: персоналізація, алгоритми, аудиторні практики	4	2			15
Всього		20	18			112

Тематика практичних / семінарських / лабораторних занять

№ Теми	Тематика (назва) практичного/ семінарського/ лабораторного/заняття	Кількість годин	Рекомендована література (№ з переліку)
Тема 1	Види сучасної публіцистики. Аналіз прикладів класичних і новітніх жанрів публіцистики в друкованих і цифрових медіа.	2	1-3, 7, 9
Тема 2	Публіцистика в цифровому середовищі. Порівняльний аналіз класичного публіцистичного тексту й мультимедійного лонгриду / блогу / подкасту.	2	1-3, 4, 9
Тема 3	Тематичні кластери публіцистики: політика. Розбір політичних публіцистичних текстів (колонки, есе, блоги), визначення засобів впливу на аудиторію.	2	1-3
Тема 3	Тематичні кластери публіцистики: економіка. Практика аналізу економічних публіцистичних матеріалів: від макроекономічних прогнозів до публіцистики бізнес-видань.	2	1-3
Тема 3	Тематичні кластери публіцистики: культура, спорт, соціум. Порівняння публіцистичних матеріалів різних кластерів, виявлення їхніх жанрових і стилістичних особливостей.	2	1-3, 8
Тема 4	Етика та фактчекінг у публіцистиці. Розв'язання практичних кейсів: виявлення маніпуляцій, помилкових аргументів, фейків.	2	1-3
Тема 5	Трансформація публіцистичних дискурсів у цифрову добу. Визначення відмінностей між дискурсом друкованої публіцистики ХХ ст. і	2	1-3, 5

	сучасними цифровими публіцистичними форматами.		
Тема 6	Інфотеймінг і документалістика. Аналіз телевізійних чи мультимедійних форматів, що поєднують розважальне та публіцистичне начало.	2	1-3, 6
Тема 7	Майбутнє публіцистики. Дискусія та міні-дослідження: як персоналізація, алгоритми та нові технології змінюють роль автора і читача.	2	1-3, 6, 9
Всього годин		18	-

Тематика самостійної роботи

№ Теми	Тема самостійної роботи	Кількість годин	Рекомендована література (№ з переліку)
1-4	Аналіз трансформацій публіцистичного дискурсу у сучасних медіа	72	1,2,3,4,7,8,9
5-7	Дослідження новітніх медіатрендів у публіцистичній журналістиці	40	1,2,3,5,6,9
Всього годин		112	-

5. Схема формування оцінки.

5.1 Шкала відповідності оцінювання:

Відмінно/Excellent	Зараховано/Passed	90-100
Добре/Good		82-89
		75-81
Задовільно/Satisfactory		64-74
		60-63
Незадовільно/Fail	Не зараховано/Fail	0-59

5.2 Форми та організація оцінювання:

Поточний контроль:

Форма оцінювання	Строки проведення оцінювання (тижні викладання)	Максимальна кількість балів
Відповіді на практичних заняттях (за умови відповіді на 8 занять з 9 можливих)	Протягом семестру	40
Самостійна робота 1	9	30
Самостійна робота 2	14	30
Максимальна кількість балів за поточне оцінювання		100

Семестровий контроль:

Форма оцінювання	Максимальна кількість балів
Диференційований залік	100

5.3 Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання знань здобувачів*	
<i>Форма 1 (відповіді на практичних заняттях)</i>	
Бали	Критерій
3	Відповідь часткова, не охоплює основні аспекти питання. Аргументи слабкі або відсутні, висновки необґрунтовані. прикладів або фактів мало або вони не стосуються теми. Мова нечітка, граматично або стилістично порушена, важко зрозуміти зміст.
4	Відповідь достатньо повна, охоплює більшість аспектів питання. Аргументація присутня, частково обґрунтовані висновки. Використані приклади / факти частково ілюструють тему. Мова зрозуміла, незначні стилістичні або граматичні помилки.
5	Відповідь повна, всебічна, враховує всі ключові аспекти. Аргументація чітка, логічна, висновки переконливі та обґрунтовані. Приклади / факти доречні, ілюструють тему і підсилюють аргументацію. Мова чітка, грамотна, стиль відповідає академічним вимогам.
<i>Форма 2 (самостійні роботи)</i>	
Бали	Критерій
10	Використані джерела поверхневі, обмежені, неструктуровані. Аналіз поверхневий, без аргументації, висновки частково обґрунтовані. Робота неструктурована, відсутня логіка подачі, порушені стандарти оформлення. Власні висновки відсутні або поверхневі, значна частина тексту – цитати.
20	Використані актуальні наукові джерела, частково систематизовані. Аналіз достатньо глибокий, аргументація присутня, висновки обґрунтовані. Структура роботи зрозуміла, логіка переважно дотримана, оформлення частково відповідає стандартам. Присутні власні висновки, частково підкріплені аргументами та аналізом.
30	Використані численні актуальні та авторитетні джерела, логічно структуровані. Глибокий та системний аналіз, переконлива аргументація, висновки повністю обґрунтовані. Чітка структура, логічна послідовність, оформлення відповідає академічним стандартам. Робота містить оригінальні висновки, переконливо обґрунтовані, демонструють критичне мислення.

* (за кожною формою оцінювання, зазначеною у п. 5.2)

6. Методи навчання, інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна:

Методи навчання: лекції, практичні заняття.

Інструменти та обладнання: мультимедійне обладнання.

Програмне забезпечення: MS Office 365, MS Teams, MS Forms, MS PowerPoint, MS SharePoint, Zoom.

7. Рекомендована література:

Основна:

1. Актуальні тренди сучасного комунікативного простору : колективна монографія / за заг. ред. В.Д. Демченка. Дніпро : ГРАНІ, 2020. 100 с.
2. Медіанаративи. Колективна монографія. Дніпро : ЛІРА, 2022. 116 с.
3. Медіасфера: локальне та глобальне. Колективна монографія / за заг. ред. В. Д. Демченка. Дніпро : Журфонд, 2021. 214 с.

Додаткова:

4. Григоренко, І. В., & Галак, І. П. (2023). Мережева публіцистика: соціокультурні аспекти функціонування поняття. *Культурологічний альманах*, (3), 250–255. <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2023.3.35>
5. Маслова, Ю. (2022). Риторика сучасного газетного українськомовного дискурсу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*, 14(82), 31-37. <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/3570>
6. Мітчук, О., Горбенко, Г. (2024) Сучасне інформаційне суспільство та новий період журналістики. *Образ*, 1(44), 150-157. DOI: [https://doi.org/10.21272/Obraz.2024.1\(44\)-150-157](https://doi.org/10.21272/Obraz.2024.1(44)-150-157)
7. Нечипоренко, В. (2022). Лінгвокультурна специфіка публіцистичного тексту (на матеріалі сучасної британської преси). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*, 58, 110-118. http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v58/58_2022.pdf#page=110
8. Романчук, В. О. (2021). Історична публіцистика як публічна історія на сторінках журналу «Універсум» (1993–2018). *Обрії друкарства*, 1-2(9-10), 143–160. [https://doi.org/10.20535/2522-1078.2021.1\(9\).240618](https://doi.org/10.20535/2522-1078.2021.1(9).240618)
9. Стежко, Ю. (2025) Лінгвоекотологія конструцій публіцистичних текстів (аналіз наративних практик). *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*, 36(75), 318-324. https://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2025/1_2025/part_2/53.pdf

8. Інформаційні ресурси:

1. <https://www.digitalnewsreport.org>
2. <https://datareportal.com>